

Sygn. akt II AKa 47/21

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 22 kwietnia 2021 r.

Sąd Apelacyjny w Gdańsku II Wydział Karny

w składzie:

Przewodniczący: Sędzia SA Sławomir Steinborn

Sędziowie: SA Dorota Rostankowska (spr.)

SA Marta Urbańska

Protokolant: sekretarz sądowy Iwona Sidorko

przy udziale Prokuratora Prokuratury

po rozpoznaniu w dniu 22 kwietnia 2021 r.

sprawy

M. R. s. J., ur. (...) w B.

oskarżonego z art. 156 § 1 punkt 2 k.k. w zb. z art. 157 § 1 k.k. w zb. z art. 157 § 2 k.k. w zb. z art. 160 § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k.

na skutek apelacji wniesionej przez obrońcę oskarżonego

od wyroku Sądu Okręgowego w Gdańsku z dnia 6 listopada 2020 r., sygn. akt **IV K 231/19**

I. zmienia zaskarżony wyrok w ten sposób, że:

1. w pkt. I orzeczoną karę pozbawienia obniża do 3 (trzech) lat,
2. w pkt. II orzeczoną napiwkę obniża do 2.000 (dwóch tysięcy) złotych;

II. utrzymuje w mocy zaskarżony wyrok w pozostałej części;

III. zasądza od Skarbu Państwa na rzecz adw. A. P., Kancelaria Adwokacka w S. 738 (siedemset trzydzieści osiem) złotych brutto tytułem zwrotu kosztów obrony z urzędu udzielonej oskarżonemu w postępowaniu odwoławczym;

IV. zwalnia oskarżonego od kosztów sądowych za postępowanie odwoławcze, jego wydatkami obciążając Skarb Państwa.

UZASADNIENIE

UZASADNIENIE		
Formularz UK 2	Sygnatura akt	II AKa 47/21

Załącznik dołącza się w każdym przypadku. Podać liczbę załączników:	1	
1CZĘŚĆ WSTĘPNA		

0.11.1. Oznaczenie wyroku sądu pierwszej instancji

Wyrok Sądu Okręgowego w Gdańsku z 6 listopada 2020r. w sprawie IV K 231/19

0.11.2. Podmiot wnoszący apelację

oskarżyciel publiczny albo prokurator w sprawie o wydanie wyroku łącznego

oskarżyciel posiłkowy

oskarżyciel prywatny

obrońca

oskarżony albo skazany w sprawie o wydanie wyroku łącznego

inny

0.11.3. Granice zaskarżenia

0.11.3.1. Kierunek i zakres zaskarżenia

na korzyść

na niekorzyść

w części

w całości

#

co do winy

#	co do kary	
#	co do środka kompensacyjnego	
0.11.3.2. Podniesione zarzuty		
Zaznaczyć zarzuty wskazane przez strony w apelacji		
#	art. 438 pkt 1 k.p.k. – obraza przepisów prawa materialnego w zakresie kwalifikacji prawnej czynu przypisanego oskarżonemu	
#	art. 438 pkt 1a k.p.k. – obraza przepisów prawa materialnego w innym wypadku niż wskazany w art. 438 pkt 1 k.p.k., chyba że pomimo błędnej podstawy prawnej orzeczenie odpowiada prawu	
#	art. 438 pkt 2 k.p.k. – obraza przepisów postępowania, jeżeli mogła ona mieć wpływ na treść orzeczenia	
#	art. 438 pkt 3 k.p.k. – błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę orzeczenia, jeżeli mógł on mieć wpływ na treść tego orzeczenia	
#	art. 438 pkt 4 k.p.k. – rażąca niewspółmierność kary, środka karnego, nawiązki lub niesłusznego zastosowania albo niezastosowania środka zabezpieczającego, przypadku lub innego środka	
#	art. 439 k.p.k.	
#	brak zarzutów	

0.11.4. Wnioski

#	uchylenie	#	Zmiana
---	-----------	---	--------

1Ustalenie faktów w związku z dowodami przeprowadzonymi przez sąd odwoławczy**0.12.1. Ustalenie faktów**

0.12.1.1. Fakty uznane za udowodnione					
Lp.	Oskarżony	Fakt oraz czyn, do którego fakt się odnosi	Dowód	Numer karty	
		M. R.	Sąd odwoławczy nie przeprowadzał dowodów		
0.12.1.2. Fakty uznane za nieudowodnione					
Lp.	Oskarżony	Fakt oraz czyn, do którego fakt się odnosi	Dowód	Numer karty	
	M. R.	Sąd odwoławczy nie przeprowadzał dowodów			

0.12.2. Ocena dowodów

0.12.2.1. Dowody będące podstawą ustalenia faktów		
Lp. faktu z pkt 2.1.1	Dowód	Zwięźle o powodach uznania dowodu
	Sąd odwoławczy nie przeprowadzał dowodów	Sąd odwoławczy nie przeprowadzał dowodów

0.12.2.2. Dowody nieuwzględnione przy ustaleniu faktów (dowody, które sąd uznał za niewiarygodne oraz niemające znaczenia dla ustalenia faktów)		
Lp. faktu z pkt 2.1.1 albo 2.1.2	Dowód	Zwięźle o powodach nieuwzględnienia dowodu
	Sąd odwoławczy nie przeprowadzał dowodów	Sąd odwoławczy nie przeprowadzał dowodów

1STANOWISKO SĄDU ODWOŁAWCZEGO WOBEC ZGŁOSZONYCH ZARZUTÓW i wniosków		
Lp.	Zarzut	
	Rażąca surowość orzeczonej kary wobec oskarżonego w wysokości 4 lat kary pozbawienia wolności oraz zasądzenia nawiązki na rzecz pokrzywdzonego J. H. w wysokości 5.000 zł.	# zasadny # częściowo zasadny # niezasadny
Zwięźle o powodach uznania zarzutu za zasadny, częściowo zasadny albo niezasadny		

Podkreślenia na wstępie wymaga, że Sąd I instancji ma ustawowo zagwarantowaną swobodę w ferowaniu wyroku, w tym kształtowaniu wymiaru kary. Rolą zaś Sądu odwoławczego w tym zakresie jest kontrola, czy granice swobodnego uznania sędziowskiego, stanowiącego zasadę sądowego wymiaru kary nie zostały przekroczone w rozmiarach nie dających się zaakceptować. Ustawa traktuje jako podstawę odwoławczą tylko taką niewspółmierność kary, która ma charakter rażący (art.438 pkt.4 kpk), a która zachodzić może tylko wówczas, gdy na podstawie ujawnionych okoliczności, które powinny mieć zasadniczy wpływ na wymiar kary, można byłoby przyjąć, iż zachodziłaby wyraźna różnica pomiędzy karą wymierzoną przez Sąd I instancji, a karą, jaką należałoby wymierzyć w instancji odwoławczej w następstwie prawidłowego zastosowania w sprawie dyrektyw wymiaru kary. Przepis art.53 kk określa cztery ogólne dyrektywy wymiaru kary: dyrektywa winy (dolegliwość kary nie może przekroczyć stopnia winy), dyrektywa stopnia społecznej szkodliwości czynu - obejmuje okoliczności związane z czynem: przedmiotowe (rodzaj i charakter naruszonego dobra, rozmiar grożącej lub wyrządzonej szkody, sposób i okoliczności działania, waga naruszonych obowiązków) oraz podmiotowe (postać zamiaru, motywacja), dyrektywa prewencji indywidualnej (zapobieżenie popełnieniu w przyszłości przestępstwa przez sprawcę) oraz dyrektywa prewencji ogólnej (kształtowanie świadomości prawnej społeczeństwa).

W realiach rozpoznawanej sprawy argumentacja przedstawiona w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku, dotycząca wymierzonej oskarżonemu kary oraz orzeczonego środka kompensacyjnego nie jest przekonująca, w odróżnieniu od argumentacji przeciwnej zawartej w uzasadnieniu apelacji.

Sąd I instancji wskazał, że przy wymiarze kary brał m.in. pod uwagę motywację z jaką działał oskarżony; w żaden sposób jednak tego nie uargumentował. Nie sposób zatem odtworzyć toku rozumowania sądu w tym zakresie. Rację ma natomiast skarżąca twierdząc, że motywacją działania oskarżonego była obrona A. R.. Również Sąd Okręgowy ustalił, że działanie oskarżonego było spowodowane chęcią odzyskania spokoju naruszonego w inkryminowanym czasie przez pokrzywdzonego (str.3 uzasadnienia wyroku). Motywacja zatem jaką kierował się oskarżony nie stanowi – w ocenie Sądu Apelacyjnego – okoliczności zwiększającej stopień społecznej szkodliwości czynu przypisanego oskarżonemu w przedmiotowej sprawie. Nie budzi wątpliwości (również skarżącej – str.2 apelacji), że działanie oskarżonego było karygodne ale nie sposób uznać - za Sądem I instancji - że motywacja jaką kierował się M. R. stanowi okoliczność obciążająca przy wymiarze kary. Również wskazując na „rodzaj i rozmiar ujemnych następstw zachowania się oskarżonego”, „właściwości i warunki osobiste” oraz „znaczny stopień zdemoralizowania oskarżonego” (str.18 uzasadnienia wyroku) Sąd Okręgowy nie podał żadnej argumentacji, nie sposób zatem stwierdzić w czym

upatruje okoliczności obciążających przy wymiarze kary wynikających właśnie ze wskazanych okoliczności. Tymczasem podkreślenia wymaga (nie umniejszając negatywnych dla pokrzywdzonego skutków działania oskarżonego w inkryminowanym czasie), że pomoc pokrzywdzonemu została udzielona bez zbędnej zwłoki a pokrzywdzony opuścił szpital następnego dnia po zdarzeniu. Istnieją zatem podstawy do uznania, że rozmiar ujemnych następstw działania oskarżonego nie był duży, mimo spowodowania obrażenia realnie zagrażającemu życiu, tj. uszkodzenia niewielkiej tętnicy w jej dnie. Wprawdzie ani sąd ani strona nie zadały przesłuchiwanemu w toku postępowania jurysdykcyjnego pokrzywdzonemu pytania o stan jego zdrowia w owym czasie ale brak jest podstaw do uznania aby stan ten był zły; pokrzywdzony takowego nie zgłaszał. Nie sposób również stwierdzić na czym Sąd Okręgowy opiera twierdzenie o znacznym stopniu zdemoralizowania oskarżonego. Mając na uwadze niekwestionowany stan faktyczny ustalony w przedmiotowej sprawie, Sąd odwoławczy nie podziela tego poglądu, biorąc pod uwagę zarówno wskazaną przez Sąd I instancji uprzednią niekaralność oskarżonego, opinię o nim w czasie tymczasowego aresztowania, jak i okoliczności popełnienia przestępstwa, w szczególności motywację działania oskarżonego.

Biorąc powyższe pod uwagę, w ocenie Sądu Apelacyjnego orzeczona wobec oskarżonego M. R. kara 4 lat pozbawienia wolności razi surowością. Zdaniem Sądu II instancji, wskazane już w niniejszym uzasadnieniu cele kary spełni kara w najniższym ustawowym zagrożeniu

za czyn przypisany oskarżonemu, tj. kara 3 lat pozbawienia wolności. Odpowiada ona bowiem zarówno stopniowi zawinienia oskarżonego jak i społecznej szkodliwości przypisanego mu przestępstwa. Jednocześnie brak jest podstaw do uznania aby zaistniały podstawy do zastosowania w przedmiotowej sprawie dobrodziejstwa nadzwyczajnego złagodzenia kary.

Aprobatę Sądu odwoławczego zyskały również zarzuty apelacji związane z wysokością orzeczonego wobec oskarżonego środka kompensacyjnego, choć argument apelującej związany z sytuacją majątkową oskarżonego nie jest trafny (na tej samej przesłance opierał się również Sąd Okręgowy – str.18 uzasadnienia wyroku). Nawiązka orzeczona bowiem w przedmiotowej sprawie jest środkiem kompensacyjnym, nie zaś środkiem karnym, a zatem możliwości zarobkowe i sytuacja majątkowa oskarżonego pozostają bez wpływu na jej wysokość. Jedynym kryterium jest tu zrekompensowanie krzywdy doznanej przez pokrzywdzonego. Odwołując się do poczynionych już w niniejszym uzasadnieniu uwag dotyczących krzywdy jaką realnie doznał pokrzywdzony na skutek działania oskarżonego, w ocenie Sądu Apelacyjnego, zasadnym jest obniżenie orzeczonej nawiązki do kwoty 2.000 zł. Przy szacowaniu jej wysokości Sąd odwoławczy wziął pod uwagę zarówno fakt opuszczenia szpitala przez pokrzywdzonego już następnego dnia po zdarzeniu oraz brak jakichkolwiek podstaw do uznania, że doznane obrażenia spowodowały dłużej trwający uszczerbek na jego zdrowiu, czy też że inkryminowane

<p>zdarzenie odbiło się negatywnie na psychice pokrzywdzonego. Sąd Apelacyjny orzekający w niniejszej sprawie w pełni podziela pogląd Sądu Najwyższego zaprezentowany w postanowieniu z 22 czerwca 2017r, w sprawie IV KK 191/17, że: „Wysokość orzeczonej na podstawie art. 46 § 2 k.k. nawiązki winna być miarkowana z uwzględnieniem rozmiaru szkód, ale szczególnie rozmiaru krzywdy wyrządzonej pokrzywdzonemu, ocenianej zwłaszcza przez pryzmat subiektywnych doznań ofiary przestępstwa, sposobu działania sprawcy, jak również tego, jaki wpływ na stan psychiczny osoby pokrzywdzonej wywołało znalezienie się w sytuacji ofiary przestępstwa.” Biorąc powyższe pod uwagę Sąd odwoławczy obniżył orzeczoną na rzecz pokrzywdzonego nawiązkę do wnioskowanej przez skarżącą kwoty 2.000 zł.</p>		
Wniosek		
<p>Zmiana zaskarżonego wyroku poprzez znaczne złagodzenie wymierzonej kary pozbawienia wolności oraz obniżenie nawiązki na rzecz pokrzywdzonego J. H. z kwoty 5.000 zł do kwoty 2.000 zł.</p>	<p># zasadny # częściowo zasadny # niezasadny</p>	
<p>Zwięźle o powodach uznania wniosku za zasadny, częściowo zasadny albo niezasadny.</p>		
Trafność zarzutów apelacji.		

1OKOLICZNOŚCI UWZGLĘDNIENIU Z URZĘDU	PODLEGAJĄCE
1.	Nie dotyczy

Zwiążle o powodach uwzględnienia okoliczności	
Nie dotyczy	
1ROZSTRZYGNIĘCIE SĄDU ODWOŁAWCZEGO	
0.15.1. Utrzymanie w mocy wyroku sądu pierwszej instancji	
0.11.	Przedmiot utrzymania w mocy
0.1.Zaskarżony wyrok poza częścią, która została zmieniona.	
Zwiążle o powodach utrzymania w mocy	
Brak zarzutów apelacyjnych oraz podstaw do uznania, że zachodzą przesłanki z art.439 kpk lub art.440 kpk.	
0.15.2. Zmiana wyroku sądu pierwszej instancji	
0.0.11.	Przedmiot i zakres zmiany
0.0.1Pkt I wyroku w zakresie orzeczonej kary. Pkt II wyroku w zakresie wysokości orzeczonej nawiązki.	
Zwiążle o powodach zmiany	
Jak w pkt. 3 niniejszego uzasadnienia.	

0.15.3. Uchylenie wyroku sądu pierwszej instancji	
0.15.3.1. Przyczyna, zakres i podstawa prawna uchylecia	
1.1.	Nie dotyczy # art. 439 k.p.k.

Zwiężle o powodach uchylenia		
Nie dotyczy		
2.1.	Konieczność przeprowadzenia na nowo przewodu w całości	# art. 437 § 2 k.p.k.
Zwiężle o powodach uchylenia		
Nie dotyczy		
3.1.	Konieczność umorzenia postępowania	# art. 437 § 2 k.p.k.
Zwiężle o powodach uchylenia i umorzenia ze wskazaniem szczególnej podstawy prawnej umorzenia		
Nie dotyczy		
4.1.	Nie dotyczy	# art. 454 § 1 k.p.k.
Zwiężle o powodach uchylenia		
Nie dotyczy		
0.15.3.2. Zapatrywania prawne i wskazania co do dalszego postępowania		
Nie dotyczy		
0.15.4. Inne rozstrzygnięcia zawarte w wyroku		
Punkt rozstrzygnięcia z wyroku	Przytoczyć okoliczności	
II.	Na mocy przepisów § 2, § 4 ust.1, § 17 ust.2 pkt.5 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 3.10.2016r. w	

	sprawie ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez adwokata z urzędu orzeczono o kosztach obrony z urzędu udzielonej oskarżonemu w postępowaniu odwoławczym.
1 Koszty Procesu	

Punkt rozstrzygnięcia z wyroku	Przytoczyć okoliczności
III.	O kosztach sądowych w postępowaniu odwoławczym Sąd Apelacyjny orzekł na mocy art.626 § 1 kpk w zw. z art.624 kpk zwalniając oskarżonego od obowiązku ich ponoszenia uznając, że w jego aktualnej sytuacji finansowej obciążanie go nimi stanowiłoby dla niego nadmierną uciążliwość. Nadto za zwolnieniem przemawiają zasady słuszności, skoro apelacja wywieziona na korzyść oskarżonego okazała się trafna.

1 PODPISY

1.3. Granice zaskarżenia	
Kolejny numer załącznika	1
Podmiot wnoszący apelację	Obrońca oskarżonego
Rozstrzygnięcie, brak rozstrzygnięcia albo ustalenie, którego dotyczy apelacja	Kara i środek kompensacyjny
0.11.3.1. Kierunek i zakres zaskarżenia	

# na korzyść # na niekorzyść	# w całości		
# w części	#	co do winy	
#	co do kary		
#	co do środka kompensacyjnego		
0.11.3.2. Podniesione zarzuty			
Zaznaczyć zarzuty wskazane przez strony w apelacji			
#	art. 438 pkt 1 k.p.k. – obraza przepisów prawa materialnego w zakresie kwalifikacji prawnej czynu przypisanego oskarżonemu		
#	art. 438 pkt 1a k.p.k. – obraza przepisów prawa materialnego w innym wypadku niż wskazany w art. 438 pkt 1 k.p.k., chyba że pomimo błędnej podstawy prawnej orzeczenie odpowiada prawu		
#	art. 438 pkt 2 k.p.k. – obraza przepisów postępowania, jeżeli mogła ona mieć wpływ na treść orzeczenia		
#	art. 438 pkt 3 k.p.k. – błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę orzeczenia,		

	jeżeli mógł on mieć wpływ na treść tego orzeczenia		
#	art. 438 pkt 4 k.p.k. – rażąca niewspółmierność kary, środka karnego, nawiązki lub niesłusznego zastosowania albo niezastosowania środka zabezpieczającego, przypadku lub innego środka		
#	art. 439 k.p.k.		
#	brak zarzutów		
0.11.4. Wnioski			
#	uchylenie	#	zmiana